

Den 31. maj 2011

Natur og Miljø

Teknik og Miljø
Aarhus Kommune

Referat arbejdsgruppemøde Åben Land, 19. maj 2011

Mødedato: 19. maj 2011
Mødetid: 12.00-15.00
Mødested: Aarhus Kommune, Natur og Miljø lok. 4
Deltagere: Susanne Østerby (SØ), repræsentant for sammenslutning af landboforeninger i Aarhus Kommune, DLMØ
Børge Nielsen (BN), repræsentant for sammenslutning af landboforeninger i Aarhus Kommune, DLMØ
Poul Henning Petersen (PP), Dansk Landbrugsrådgivning Landscentret, Planteavl
Anders Kaa, repræsentant for sammenslutning af private vandværker i Aarhus Kommune og driftsleder på Malling Vandværk
Nikolaj Ludvigsen (NL), Conterra, konsulent for Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune
Eike Stubsgaard (ES), Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune
Rikke Warberg Becker, Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune
Charlotte Bamberg (CB), Vandmiljø og Landbrug Aarhus Kommune. Formand for arbejdsgruppen

Kopi til: Bo Vægter (BV), repræsentant for sammenslutning af almene vandværker i Aarhus Kommune og Aarhus Vand A/S
Mogens Bjørn Nielsen, afdelingschef Vandmiljø og Landbrug, Aarhus Kommune

Vandmiljø og Landbrug

Valdemarsgade 18
8000 Aarhus C

Sagsnr.: NM/11/00713-015
Journalnr.: 09.08.24P16
Sagsbeh.: Charlotte Agnes Bamberg

Telefon: 8940 2755
Direkte: 8940 2775
Telefax: 8940 2768

E-post: vandmiljo@mtm.aarhus.dk
Direkte: chba@aarhus.dk
www.aarhuskommune.dk

Dagsorden

1. Vaskepladser, oplæg ved Poul Henning Petersen
2. Retningslinje i Indsatsplan Beder, for miljøgodkendelse af husdyrbrug mht. kvælstofudvaskning
 - a. DLMØ redegør for landbrugets overvejelser vedr. retningslinje for husdyrbrugssager
 - b. NL redegør for Aarhus Kommunes overvejelser og baggrund for retningslinje for husdyrbrugssager
3. Opsamling på referat fra arbejdsgruppemødet den 16. maj 2011
4. evt.

Referat

Bemærkninger til referatet af 16. Maj 2011

- Markoverskud i forbindelse med nitratudvaskningsberegningerne defineres tydeligt.

1. Vaskepladser, oplæg ved Poul Henning Petersen

PP redegjorde for de mange tiltag der de seneste år er gjort for at mindske risikoen for forurening fra vaskepladser.

Der er vedtaget en vaskepladsbekendtgørelse, som opsætter retningslinjer for indretning af vaskepladser. Alternativet er at fylde og rengøre sprøjter i marken, men på de ejendomme, hvor der fyldes og skylles pesticidesprøjter ved ejendommen, skal der indrettes en vaskeplads efter meget detaljerede principper for størrelse, hældning og afledning af vaskevand.

PP oplyste at der blev etableret et EU pesticid projekt, TOPPS, under EU Kommissionen Life i 2007. Projektet skulle fokusere på brugernes opmærksomhed, teknik og faste anlæg. TOPPS er en forkortelse af "Train the Operators to prevent Pollution from Point Sources". Projektet blev afsluttet i 2009. Projektet har til formål at reducere risikoen for forurening af vand med pesticider fra punktkilder. Med baggrund i tilgængelig viden om håndtering af bekæmpelsesmidler i 15 medlemslande er der udarbejdet en række råd om god praksis. Der er udgivet en folder: "TOPPS, God praksis- beskytter vandmiljøet"

PP kunne endvidere oplyse, at der er opsat mål for design af sprøjter uden restvæske. Som det er nu, vil der altid være noget restvæske i sprøjter. Det er tidligere blevet tømmt via en bundprop, men nu er der krav om at sprøjterne medbringer ekstra vand på sprøjterne, som tilføres sprøjten efter brug. Pesticidblandingen skal fortyndes 50 gange inden skylningen må foretages. Udspreddningen af skyllevæsken skal ske i marken.

Plantedirektoratet har tilsynet. Tilsynet beror på begrundet mistanke samt tilfældig udvælgelse.

Ved vedtagelse af Grøn Vækst skal sprøjtebevis opdateres hvis det er erhvervet før 1991. Endvidere opdateres det hvert 4. År (dags kursus).

Ved tilsyn tjekkes:

- udstyret, krav til sprøjterne og til rengøringsfunktionen.
- Vaskepladsens indretning – alle kan dog fylde, blande og vaske i marken.

Filosofien er at gode forhold, nemme funktioner til blanding og skyl betyder mindre spild

Skyllevand fra beholder skal dog udsprede på mark – dosis < 1 % af godkendt dosis.

Tysk undersøgelse af 20 landmænds sprøjter og maskiner har vist at mængden af pesticider på sprøjterne og maskinerne efter anvendelse er minimal.

Bekendtgørelsen åbner pt. ikke op for anvendelse af biobede Anvendelse af Biobede blev undersøges på Flakkebjerg – undersøgelserne viste, at Bentazon ikke kan omsættes/tilbageholdes i biobede.

ES fremførte, at en vaskeplads er i henhold til kommunens interne retningslinjer en Grundvandsklasse 3-virksomhed. Det vil sige en potentielt forurenende virksomhed med en vis håndtering af miljøfremmede stoffer. Sådanne virksomhedstyper kan udgøre en risiko overfor grundvandet i områder med drikkevandsinteresser (OSD). Imidlertid kan anlæggene med særlige foranstaltninger sidestilles med en Grundvandsklasse 2-virksomhed og dermed kunne risici minimeres i ikke-sårbare dele af OSD. De nødvendige foranstaltninger skal vurderes konkret. Det kan fx være afledning til dobbeltbundede kar, transport af vaskevand over terræn mv jf kommunernes interne retningslinjer for virksomheder i "Indirekte grundvandsbeskyttelse i lokalplansager, byggesager og miljøgodkendelse, Aarhus Kommune. Oktober 2005". Arbejdsgruppen kan drøfte mulige foranstaltninger.

Anlæg i sårbare OSD bør undgås/ det kan drøftes i arbejdsgruppen, hvordan en udvikling med etablering af anlæg uden for sårbare områder, fremmes

PP fremførte, at man bør fremme tiltag for etablering af vaskepladser i områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD) herunder også i sårbart OSD på baggrund af vaskepladsbekendtgørelsen som sikrer tætte vaskepladser.

Efterfølgende drøftelser:

- Skal Plantedirektoratet inddrages for at drøfte mulighederne for at fremme tilsyn i indsatsområder?
- Hvorledes sikrer vi disse vaskepladser mod kraftige nedbørsbegivenheder?
- Hvordan sikrer vi, at der ikke forekommer spild og uheld i forbindelse med håndtering af sprøjtemidler og sprøjtevæske på vaskepladsen og ved afledning fra vaskepladsen?

- Er revner og utætheder som opstår på vaskepladsen, i rør og tanke som følge af ældning et problem?
- Hvis der ikke etableres vaskepladser er det fordi landmanden vælger at skylle sprøjten i marken. Derved øges risikoen for forurening af grundvandet muligvis. Kan der argumenteres for, at det derfor er en fordel at fremme vaskepladser inden for OSD og oven i købet i sårbart OSD?

2. Retningslinje for husdyrbrug i indsatsplanen vedr. kvælstofudvaskning

a. SØ gennemgik landbrugets forslag/overvejelser til retningslinje for husdyrbrug i indsatsplanen vedr. kvælstofudvaskning (bilag vedlagt).

- Det erstatningsfrie krav til reduktion af udvaskning i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse bør stilles, så det ligger på niveau med udvaskningen fra planteavlbrug.
- Udvasningskravet bør ledsages af en beskrivelse af hvilken model der anvendes.
- Det er landbrugets opfattelse, at usikkerheden på en beregning kan gå begge veje. Landbruget er ikke enig i at usikkerheden ikke er normalfordelt.

b. NL gennemgik kommunens overvejelser og baggrund for retningslinje for husdyrbrugsager.

- Retningslinjen har til formål at sikre at miljømålet i grundvandet på 50 mg nitrat/l i NFI opretholdes/genoprettes.
- Der vurderes på projektniveau, hvor marker som påvirker samme grundvandsmagasin vurderes samlet.
- Tidshorisont for beregningen af nitratudvaskningen Gennemsnit over det som man vil betegne som et normalt sædskifte på omtrentligt 5 år.
- Da der benyttes modeller, hvor visse afgørende parametre er uvisse, vil der pålægges en usikkerhed på beregningen. En ansøgning skal derfor være under 50 mg nitrat/l inkl. usikkerhed. Usikkerheden kan minimeres ved viden/dokumentation for de afgørende parametre i beregningen.

Efterfølgende drøftelser

- BN oplyser at tidlig såning af vintersæd kan være et virkemiddel (op til 12 kg N/ha reduceret udvaskning).
- Der bør udarbejdes et virkemiddels- og rotations katalog. NL og CB kigger på muligheden
- procedure for beregning af nitratudvaskningen.
- SØ mener at indsatsplanen skal være konkret i forhold til landmandens drift – finder et Help Desk svar til næste møde.
- Jordpuljen blev drøftet – i vækstsæsonen vil jordpuljen afgive kvælstof til planterne. Normalt regnes med ca. 50 % af en øget kvælstofpulje som mineralise-

res vil kunne optages af planterne. Jordpuljeopbygningen bør nedreguleres i forhold til ekstra optag ved mineralisering i væsktsæsonen.

Beslutning

- Aarhus Kommune overvejer hvorvidt dele af jordpuljen kan indgå som merudbytte i balanceberegningerne.
 - Der udarbejdes procedure for beregning af nitratudvaskningen NL
 - NL og CB laver forslag til et virkemiddelskatalog fordelt på de forskellige driftstyper
 - Nitratudvaskningen i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug sættes til 50 mg/l incl. usikkerhed – som kommer miljøet til gode. Denne usikkerhed kan minimeres hvis f.eks. hvis høstudbyttet eller en analyse eller lignende af kvælstofindholdet i husdyrgylle m.v. kan dokumenteres
 - DLMØ får udkast til retningslinje til gennemsyn.
- 3.
- NL har tilføjet husdyrtryk på lodsejerliste – udleveret 19. Maj 2011
 - CB udarbejder projektbeskrivelse på opgave vedr. indhentning af oplysninger om høstudbytte. BN og SØ kommer efterfølgende med et overslag på økonomi.
 - Det skal afklares om DLMØ ønsker at deltage i en arbejdsgruppe om vaskepladser (varighed 2-4 timer)